SK SaPA
Slovenská komora sestier
a pôrodných asistentiek

Výzva na okamžitú zmenu prístupu k riešeniu krízy v ošetrovateľstve

Bratislava, 10.2.2025 – Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) opätovne upozorňuje na kritický nedostatok sestier v slovenskom zdravotníctve, ktorý sa rokmi prehlbuje a dosahuje alarmujúce rozmery. Napriek tomu, že sestry nepristúpili k hromadným výpovediam, situácia sa stále dramaticky zhoršuje. Ministerstvo zdravotníctva, vláda aj celá spoločnosť musia urýchlene preorientovať svoju pozornosť na riešenie tejto krízy, pretože bez sestier nie je možné zabezpečiť kvalitnú zdravotnú starostlivosť.

Podľa dostupných údajov v súčasnosti na Slovensku chýba viac ako 15 000 sestier. Pri súčasnom vekovom priemere sestier nad 50 rokov sa do roku 2030 očakáva masívny odchod ďalších tisícok zdravotníckych pracovníkov do dôchodku, čo spôsobí ešte väčší kolaps v poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Alarmujúce údaje z registra SK SaPA

Štatistiky Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek jasne ukazujú negatívny trend:

- Počet zrušených registrácií v roku 2024: 2013 sestier a pôrodných asistentiek opustilo profesiu.
- Počet zrušených registrácií za prvý mesiac roku 2025: 267 sestier a pôrodných asistentiek odišlo už v januári.
- Počet nových sestier a pôrodných asistentiek – absolventov: 414 absolventov vstúpilo do praxe za porovnateľné obdobie.
- Celkový počet registrovaných nových sestier v zmysle zákona 578/2004 Z. z.: 1075.

Tento trend jasne ukazuje, že odchádza viac sestier, než do systému vstupuje, čo dlhodobo vedie k zhoršovaniu dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre pacientov. Čo je potrebné riešiť? Aby sa predišlo ďalšej eskalácii krízy, je nevyhnutné okamžite prijať systémové opatrenia, ktoré zabezpečia:

- Reálne dodržiavanie personálnych normatívov – Nemocnice a zariadenia musia mať dostatok kvalifikovaných sestier na poskytovanie bezpečnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti. Preťaženie personálu vedie k vyhoreniu, zvýšenej chybovosti a odchodom sestier do zahraničia či mimo zdravotníctva.
- Konkurencieschopné mzdy – Slovenské sestry sú platené horšie ako ich kolegyne v okolitých krajinách, čo vedie k ich masívnemu odchodu do zahraničia. Ak majú ostať pracovať na Slovensku, ich mzdy musia byť adekvátne a reflektovať ich náročnú prácu a zodpovednosť.
- Riešenie mobbingu a bossingu – V slovenskom zdravotníctve je stále prítomné ponižovanie a podceňovanie sestier zo strany lekárov a manažmentov. Tento toxický prístup ničí morálku sestier, znižuje ich motiváciu a vedie k odchodom z profesie.
- Dodržiavanie Zákonníka práce – Mnohé sestry pracujú v katastrofálnych podmienkach, čelia nelegálnemu nadčasu, nedodržiavaniu pracovných prestávok a porušovaniu pracovnoprávnych predpisov. Takéto praktiky sú neprípustné a musia byť dôsledne riešené.

- Zlepšenie pracovného prostredia – Sestry pracujú v neprimeraných podmienkach, ktoré ohrozujú nielen ich zdravie, ale aj bezpečnosť pacienta. Nedostatok personálu, chýbajúce pomôcky a preťaženie vedú k zníženej kvalite zdravotnej starostlivosti a zvyšujú riziko chýb.
- Podpora dlhodobej a komunitnej starostlivosti – V slovenskom systéme zdravotnej starostlivosti stále chýba dostatočný priestor na rozvoj samostatnej praxe sestier a pôrodných asistentiek. Posilnenie komunitného a dlhodobého ošetrovateľstva by mohlo nielen zlepšiť dostupnosť starostlivosti pre chronicky chorých a seniorov, ale zároveň umožniť sestrám plnohodnotne využívať svoje kompetencie a odborné zručnosti.
- Modernizáciu a digitalizáciu zdravotníctva – Zefektívnenie procesov, zavedenie digitálnych riešení a zníženie administratívnej záťaže môžu výrazne prispieť k lepším pracovným podmienkam sestier.
- Manažment a podpora vzdelávania budúcich sestier – Je potrebné výrazne investovať do univerzitného vzdelávania nových sestier, ako aj do postgraduálneho vzdelávania a špecializácií. Bez kvalitne vzdelaného personálu nebude možné poskytovať modernú zdravotnú starostlivosť.

Aké hrozby vzniknú pri neriešení tohto problému?

- Pacienti budú čakať na zdravotnú starostlivosť oveľa dlhšie, čo môže viesť k zhoršeniu zdravotného stavu a vyššej úmrtnosti.
- Nemocnice budú nútené zatvárať oddelenia alebo obmedzovať služby, pretože nebudú mať dostatok personálu na zabezpečenie starostlivosti.
- Preťažené sestry budú častejšie robiť chyby, ktoré môžu ohroziť zdravie a život pacientov.
- Mladí ľudia nebudú mať motiváciu študovať ošetrovateľstvo, čo ešte viac prehĺbi problém v budúcnosti.
- Nedostatočný rozvoj komunitnej a dlhodobej starostlivosti zvýši záťaž na nemocnice, pričom pacienti nebudú mať dostupnú potrebnú starostlivosť v domácom prostredí.

SK SaPA apeluje na Ministerstvo zdravotníctva, vládu a celú spoločnosť, aby prestali ignorovať tento kritický problém a prijali konkrétne opatrenia na stabilizáciu počtu sestier v systéme. Každý deň odkladu znamená ohrozenie pacientov a ďalší krok k zrúteniu zdravotnej starostlivosti.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) je samosprávna stavovská organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, so sídlom v Bratislave, združujúca sestry a pôrodné asistentky. Hlavnou úlohou SK SaPA je obhajovať profesijné, hospodárske a sociálne záujmy členov komory v zdravotníckych, sociálnych, školských a iných zariadeniach.

Mgr. Iveta Lazorová, PhD., MPH, dipl. p. a.
prezidentka SK SaPA
tel.: +421 918 518 178
e-mail: lazorova@sksapa.sk

PhDr. Lukáš Kober, PhD., MPH
viceprezident SK SaPA
tel.: +421 908 677 731
e-mail: riaditel@sksapa.sk